

Eminentissimi Ac Reverendissimi Domini, D. Joannis Baptistæ, Cardinalis De Luca, Theatrum Veritatis Et Justitiæ, Sive Decisivi Discursus

Ad Veritatem Editi In Forensibus Controversiis, Canonicis & Civilibus, in quibus in Urbe Advocatus, pro una partium scripsit, vel Consultus respondit ; Cum Indicibus Argumentorum, Causarum ac Rerum luculentissimis. Opus Tam Judicibus, Quam Causarum Patronis, atque omnibus in utroque Foro ...

Pars I. De Testamentis, Codicillis, & ultimis voluntatibus. Pars II. De Hærede, & Hæreditate. Pars III. De Legitima Trebellianica, & aliis Detractionibus

Luca, Giovanni Battista de

Coloniae Agrippinae, 1690

Disc. VIII. S. Severinæ supplementi legitimæ. Legitima nepotum ex pluribus filiis prædefunctis, an eis deferatur in capita, vel in stirpes, adeò ut, tanta sit portio plurium nepotum ex uno, quanta ...

Statutum, licet non tollat, attamen minuat legitimam, quia congrua dote contentum sit, legitimæ supplementum denegando ad instar Statuti Urbis 141. de quo discretivè ad alterum 145. habetur supra *disc. 5.* Et tunc ex deductis *eod. disc. 5.* sequendo opinionem, quam recentius tenuit Rota, probabilius dicendum videtur, ut excessus cedat commodo hæreditatis parentis, à qua non decreseat, non autem impinguet legitimam masculorum; Quod tamen adhuc particulariter disputare occasio non dedit, quoniam nimirum hodie rari sunt casus ob exercitos dotium, ac pomparum luxus, ut detur in iis præsertim, quæ in sæculo nubunt, dos congrua, quæ sit minor portione legitimæ.

Ut de dote succedente loco legitima detrahen.

4 *da Rot. apud Gregor. decis. 565. num. 1. & per tot. decis. 106. num. 1. & fin. post Merlin. de legit. idem Merlin. lib. 1. tit. 4. quest. 3. num. 24. & melius eod. tit. 4. quest. 6. num. 9. & 14. & per tot. & ceteri communiter.*

Maiores autem, ac frequentiores controversiæ cadunt in altero casu, quod Statutum faciat fœminas extraneas, quia nempe simpliciter eas excludat, postea verò accessorie, non autem conditionaliter eis deferat dotem, quæ proinde non succedat loco legitimæ, juxta distinctionem, de qua supra *disc. 1.* Et tunc quidquid Scribentes se involendo varient, decidit pendet ab ea circumstantia, an masculi excludentes eligant numerare fœminas ob eorum majorem utilitatem, puta quia eas numerando, legitima transeat de triente ad semissem, vel potius, eis neglectis, ipsorum masculorum numerum tantum attendi debere eligant, ex recepta conclusione in præcedentibus pluries insinuata, ut in eorum arbitrio id repositum sit, ut eis magis expedit; Ubi etenim eas numerare eligant, tunc certum est, quod ipsarum dotes, ex ipsamet legitimæ ita impingua intra limites propriæ portionis ipsius fœminæ ejusque partis dos detrahi debeat; Cadente solum questione in eo, quod de dicta parte, seu portione superesset an scilicet hic excessus accrescat masculis, vel potius hæreditati parentis, ut pariter in præcedentibus advertitur; Durum enim, ac iniquum esset, omnique rationi contrarium, ut masculis eligentibus fœminas numerare ad faciendam majorem legitimæ detractionem, debeat ita hæreditas parentis aliam detractionem dotium pati.

Ubi verò masculi eas negligant, atque extraneas **6** reputare eligant, metiendo detractionem legitimæ ex eorum persona tantum; Et tunc, sub questione est, an masculis integrum triens debeatur ex toto asse, dotes autem detrahi debeant ex reliquo bestie, vel potius ante omnia ex universo asse tanquam species æris alieni dictæ dotes detrahi debeant, masculorum autem legitima sit triens ejus, quod facta dicta detractione remanet; Prioremque opinionem *ex Bart. Imol. Corn. & aliis* quos deducit, tenet *Brun. de stat. exclus. art. 13. quest. 3.* Ea tamen rejecta, magis communiter recepta est altera super præcipua detractione dotium, antequam illa legitimæ fiat, ut antiquioribus relatis *Thef. decis. 159. num. 18. Cyriac. conf. 316. nu. 19. & 22. latè Gio. vagn. conf. 9. lib. 2. nu. 14. & seq. Merlin. de legu. lib. 1. tit. 4. quest. 6. nu. 11. & 13. Rot. decis. 4. & 5. post Merlin. de legit. utrobique num. 1. dec. 99. num. 10. & decis. 100. num. 5. & in aliis, ac advertitur etiam *sub tit. de feud. disc. 108.* ubi ponderatur ratio majoris gravaminis aliàs in parente resultantis, quam lex adjecit, cumque eadem lex masculis optionem tribuat, nulla injuria eis fieri dicitur, dum ab eorum electione totum pendet; Atque ad hæc pauca pro meo judicio ista questio restringi videretur, quamvis Scribentes nimirum*

se involvant, quod pendet ex eo, ut non advertatur ad casuum distinctiones.

S. SEVERINÆ

SUPPLEMENTI LEGITIMÆ

PRO

ELISABETHA OLIVERIA

CVM

DOMINICO, ET ALIIS
DE RAMUMDIS.

*Casus decisus per Rotam pro Elisabetha cum
moderatione.*

Legitima nepotum ex pluribus filiis prædefunctis, an eis deferatur in capita, vel in stirpes, adeo ut, tanta sit portio plurimum nepotum ex uno, quanta unius, vel duorum ex altero; Et aliqua de renunciatione matris, an obstat filiis ex propria persona venientibus.

SUMMARIUM.

- 1 **F**acti series.
- 2 **D**e materia Constitutionis Regni In aliquibus &c. circa exclusionem fœminarum à successibus.
- 3 **N**e potibus ex filia prædefuncta debetur in bonis an legitima ex persona propria, non obstante renunciatione facta per matrem.
- 4 **D**e limitatione, ubi renunciatio facta est intin dotis.
- 5 **Q**uomodo nepotes ex pluribus filiis concurrant ad legitimam in bonis avi.
- 6 **P**lures nepotes cessante necessitate representationis in successibus veniunt in capita.
- 7 **Q**uod ubi adest lex, non est querendum de ratione, quod non placet.

D I S C. VIII.

Marcus Antonius de Bona decedens del anno 1661. in testamento hæredes scripsit, pro una quarta parte Josephum Ramundum nepotem ex Prudentia filia prædefuncta, in altera quarta Emmanuelem nepotem ex Maria altera filia pariter prædefuncta, & in altera quarta Dominicum pariter filium dictæ Mariæ ex diverso matrimonio, in reliqua verò quarta nepotes ex fratre etiam prædefuncto; Quia verò ex eadem Maria supererat Elisabetha germana soror Dominici in testamento præterita, huic in codicillis jure institutionis, ac pro omni, & toto &c. reliquit scut. 400. Cumque huic legato Elisabetha non acquiesceret, obtinuit ab Ordinario sibi decerni legitimæ supplementum, idemque in gradu appellationis dictum fuit per A. C. declarantem in ejus sententia, post firmatum statum hereditatis dictæ legitimæ quantitatem, eam calculando in stirpes, non autem in capita; Introductaque per appellacionem causa in Rota coram Taia, dato dubio An, & quomodo dictum supplementum deberetur, sub die 31. Maii 1666. Elisabetha actrice tantum informante, in contumaciam alterius partis pluries

monita, prodit resolutio conformis dicta sententia A. C. circa quam nulla aderat disputandi occasio, cum de jure indubitatum sit, ut nepotibus ex filiis prædefunctis, sublata sexus differentia, legitima debita esset.

Neque intrare poterat constitutio Regni, quæ incipit *In aliquibus*, exclusiva fœminarum propter masculos; Tum quia illa solum loquitur de successione patris, ex interpretatione verò sapientum potius, quam ex ejus dispositione, capit hæreditatem matris, atque in reliquis ordo succedendi de jure communi præscriptus, incorrectus remanet; Tum etiam quia, cum essent filii ex diversis matrimoniis, intrare non poterat exclusio ad favorem aliorum, quam fratris germani non opponentis, & quatenus opposuisset, neque id in ordine ad solum supplementum suffragari potuisset, quoniam dicta Constitutio decernit fœminas dotari debere, atque receptum est dotem succedere loco legitime, proindeque, ubi per parentem in vita de paraggio data non est, non debet esse legitima minor, exceptis Magnatibus, ut occasione dotis de paraggio advertitur *sub tit. de dote disc. 144. ac etiam sub tit. de feud. disc. 108.*

In disputationibus autem habitis coram A. C. Per reos conventos oppositum fuit de renunciacione facta per Mariam actricis matrem, occasione sibi constituta dotis, quando nupsit in scutis 1500. Verum pro actrice scribens dicebam, quod renunciatio prædicta, nullum præstare debebat obstaculum nepotibus ex propria persona venientibus, matrem jam prædefuncta; Cum enim illi præteriri non potuerint, sed necessariò institui debuerint, hinc tequebatur, ut eis, utpotè primum filiorum gradum ita occupantibus legitima denegari non potuerit, ut ex *Alex. & Dec. ac aliis firmant Franch. decif. 32. nu. 16. & decif. 67. num. 7. Cypic. Lair. decif. 4. num. 1. & sequen. & dec. 41. num. 12. & 17. ubi attestatur de observantia Regni, & firmant ceteri, de quibus plenè Merlin. de legitima lib. 1. tit. 2. quaest. 11. num. 8. Fontanell. de pact. clausul. 9. glos. unica part. 1. num. 59. & sequen. & sequuntur alii relati per Marin. resol. 189. & 192. lib. 2. & in addit. ad Reverter. decif. 137. num. 3.*

Non negabatur per Scribentes in contrarium conclusio, sed insistebatur super limitatione tradita per *Surd. conf. 355. num. 43. in fine*, & canonizata per *Rotam apud Rois decif. 399. num. finali*, & de qua habetur *sub tit. de Renunciacione*, ubi scilicet agitur de renunciacione facta intuitu dotis; Verum quicquid sit de hujusmodi limitatione derivata ex theoria *Cumani in l. qui superstitis num. 7. ff. de acquir. hered. à quo desunt ceteri collecti per Surd. loco citato.*

Ubi etiam in suo casu recipienda esset, adhuc tamen cessabat applicatio, quoniam *Cumani* distinguit, quod; Aut filii venire volunt ex persona matris, & tunc eis obstat renunciatio non gratuita, sed correptiva; Aut omninò independenter, & ex persona propria, & tunc idem admittit, ut renunciatio non obstat; Ideoque difficultas caderet, ubi ageretur de concursu nepotum ex filia renunciante cum patris, aded ut ad faciendum eos illis æquales, indigerent beneficio representacionis eorum matris, ex cujus persona ita venire dicerentur, atque hic est casus, de quo agit *Surd. d. conf. 355*. Secus autem ubi, cessante tali concursu, veniunt omnes nepotes æqualis gradus, unde propterea cessat representacionis necessitas, cum tamen etiam dicto casu probabilius, idem dicendum sit, cum representatio non trahat secum hæreditariam quali-

tatem ejus, qui representatur, ut *d. tit. de renunciacione*.

Ac ulterius, omnis difficultas in proposito cessabat, cum limitatio procedat, respectu eorum, qui matris hæredes, obtinerent etiam dotem, cujus intuitu renunciatio facta sit, quasi quod injustum sit utrumque obtinere; Idedque cum actrix non esset matris hæres, nihilque haberet de dicta dote, ita cessabat applicatio rationis, cui limitatio innititur; Super his autem decisio Rotalis, utpotè una tantum parte informante edita, discursivè solum agit, inclinando in opinionem nepotibus favorabilem, sed nihil firmat, cum, cessante opposicione, formalis disputatio desuper habita non sit.

Quoverò ad dicti supplementi quantitatem; Advertebam quod iste casus est de illis, in quibus verificatur dispositio textus in *l. non omnium ff. de legibus*, quod scilicet captivare oportet intellectum in obsequium auctoritatis legalis, & quia sic, ipsa lex dicat ratione repugnante; Siquidem per text. in *§. cum filius instit. de hered. qua ab intest. deferuntur in l. 2. Cod. de legit. hered. & in §. si quis igitur descendendum Auth. de hered. ab intestat.* literaliter determinatur, ut legitima nepotibus ex filiis prædefunctis debita sit in stirpes, spectatis personis eorum parentum, atque cum hoc sensu ob juralliteralia processit *Rota*.

Verum primo aspectu, contrarium omninò verius videbatur, ut scilicet successio esse deberet in capita, quoniam cessante representatione, nulla subest ratio attendendi stirpes, ut advertitur *dec. 180. & 278. par. 6. rec. ubi propterea, ac etiam d. cis 600 par. 5. & in aliis*, canonizatur opinio *Azonis* contra *Acurf.* ubique præsertim in *Rota*, & Curia receptissima, quod successio plurium nepotum cessante concursu patruorum, esse debeat in capita, & non in stirpes.

Et licet id procedat in successione transversalium, in quibus non reperitur contrarium in jure dispositum, ut reperitur in descendentibus, Nilominus cogitabam, nullam assignari posse congruam differentie rationem; Eo etiam inconvenienti ponderaco, quod si plures nepotes ultra quinque ex duobus, vel tribus filiis prædefunctis supersessent, omnium legitima esset in solo triente, ut innuere videtur textus in *§. neque illo Auth. de triente, & semisse*, quod rationi etiam adversari videtur, dum cessante necessitate representationis, nepotes, non ex parentum, sed ex propria persona veniunt, atque legitima dicitur portio ejus, quod qui habiturus esset ab intestato.

Ponderabam quoque pro successione in capita, quod assisteret ejusdem testatoris voluntas, dum habens ex Prudentia unum nepotem, & ex Maria altera filia duos, non in stirpes, sed in capita eos vocavit, relinquendo Josepho filio Prudentie unam quartam partem, Emmanueli autem, & Dominico filiis Mariae, licet ex diversis matrimoniis, duas quartas, unam pro quolibet.

Ideoque ex ejusdem morientis voluntate, in ratione discursiva, pro successione in capita potius respondendum videbatur, sed ubi obstant jura clara, discursus, ac rationes locum non inveniunt, ex dispositione dicti text. in *l. non omnium*; Quod tamen mihi non placet, quoniam juxta legalem historiam, de qua *sub tit. de servit. disc. 1.* alibi pluries insinuatam, leges civiles servamus potius ex recepto populorum usu, & quia rationabiles vise sunt, ut particulariter advertitur *sub tit. de judiciis* in relatione, seu praxi Curie, occasione agendi de modo scribendi, consulendi, & judicandi.

De LUCA
de
flamentis
et cat.
VI
9